

p.) Si iuste tibi compensaveris, & interrogeris à iudice, *nun scias, quis acceperit, vel an ipse acceperis*, potes negare, etiam cum iuramento; quod probabile etiam est, inquit nonnemo, *quamvis per compensationem acceperis id, quod poteras alia via facile recuperare*; quia respondes secundum mentem rationabilem iudicis interrogantis, quæ semper videtur esse, *an malè acceperis, non quoad modum, sed quoad iustitiam acceptionis.*

q.) In omnibus casibus, in quibus *recompensans* non tenetur restituere, nec etiam tenetur *alius* revelare de illo, *etiamsi excommunicatio specialiter feratur contra scientes, & non revelantes*; quia, cum non comprehendat principalem, nec etiam comprehendit *alios scientes*; ideoque possunt hi uti etiam *aquivocatione*, jurando, ut dictum est *de ipso recompensante.*

EX JURE CANONICO.

Continuatio Tituli XXXVIII. libr. V. Decretalium.

XX. **M**inister dandarum pœnitentiarum superior est Episcopus, ut pote cujus missione ac mandato, non aliter, eas dabunt *ministri inferiores*; * esse hi soli possunt *presbyteri, non diaconi*; ** multò minùs alii clerici; *minimè alter sexus.* ***

* *Joan. 20. v. 21. 22.* Christus in vespere suæ resurrectionis primò discipulis suis dedit *missionem*, dicens: *sicut me misit pater, & ego mitto vos*; per hanc ipsos fecit *Apostolos*, quorum successores sunt Episcopi: Apostolatus dato mox subjungebatur potestas remittendi, & retinendi peccata: & hoc cum dixisset (pressius ad græcum *καὶ τὸ ἐπιπέμπω*, & hoc dicens) *insufflavit, & dixit eis: accipite Spiritum Sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt*: ergò principaliter mittebantur Episcopi ad remittenda, & retinenda peccata; qui sub se constitutis presbyteris hanc potestatem communicaverunt, ordinando eos ultimis illis verbis, sed salvâ sibi ac reservatâ semper *praviâ missione* ad dandas pœnitentias, quâ phrasi denotatur exceptio confessionum, impositio satisfactionum, & absolutio à peccatis. Et verò, si Apostolus *ad Rom. 10. v. 14.* dicat: *quomodo verò prædicabunt, nisi mittantur?* à potiori dicendum: *quomodo peccata remittent, nisi mittantur?* S. IGNATIUS martyr, conditâ Theophorus, i. e. Deifer, qui vidit Christum in carne post resurrectionem, & interfuit rei, quæ supra *Joan. 20.* contigisse narratur, in *epist. ad Smyrneneses*, quæ est de septem ejus genuinis, tradidit generale præceptum hoc: *Nemo præter Episcopum aliquid agat eorum, quæ ad Ecclesiam pertinent; ipse est dispensator totius intelligibilis naturæ; & in aliâ ad Trallianos scripsit: necessarium est enim, vos nihil præter Episcopum facere, neque aliquid agere*: Ex hoc generali principio deduxit idem S. Antioche-

ne Ecclesie Episcopi
offere, neque SACR
fuerit secundum bea
LIANUS saculo II.
Mi ju habet summu
tatem sine Episcopi au
22. pœnitentiam refer
lyteram, si quis gravi le
dibere, sed potius apu
ravu communionem præ
um Carthagin III. an
citate pœnitentem, nisi
no Can. 14. XXVI.
quâ publicè pœnitens
ut hæc restitutio spec
nequidem occultè pœn
niti ab Episcopo missi
nura Episcopi, quar
& remittere vel retin
cretionis, dextricitatis
nem suppeditat Con
poscit, ut senectus IN
antem presbyter nullum
XVI q. 1. valde mirab
que proprii Episcopi l
videlicet pœnitentiam,

11 Tridentinum Sess. 14.
cùm nemo possit remitti
tate illud Joan. 20. v.
1. cap. 293. Ut nullu
nisi Episcopus, vel presb
capi & presbyteri, quib
datis usurpare alii debent.
aliud licet fidei communio
que est potestas clavium
cui Pictaviensis de an. 1
abrogans, qui in illâ dio
cens, & in foro pœn
suar, sive Treverensis L
presbyter non fuerit præf

112 Cap. 10. h. t. ubi In
scriptis: Nova quadam

na Ecclesiæ Episcopus in priore epistolâ: *propterea non licet sine Episcopo, neque offerre, neque SACRIFICIUM immolare, neque missas celebrare, sed, si ei visum fuerit secundum beneplacitum Dei, tunc demum tutum & firmum erit.* TERTULLIANUS seculo II. in III. lib. de baptismo cap. 17. ait: *dandi quidem BAPTISMI jus habet summus Sacerdos, qui est Episcopus; dehinc presbyteri & diaconi, non tamen sine Episcopi auctoritate.* Concilium Eliberitanum in Hispaniâ an. 313. can. 32. *pœnitentiam reservavit (extra casum infirmitatis) soli Episcopo: apud presbyterum, si quis gravi lapsu in ruinam mortis inciderit, placuit agere pœnitentiam non debere, sed potius apud Episcopum; cogente tamen infirmitate, necesse est presbyterum communionem præstare debere, & Diaconum, si ei iusserit Sacerdos.* Concilium Carthagin III. an. 397. can. 32. *Ut presbyter, inconsulto Episcopo, non reconciliet pœnitentem, nisi absente Episcopo, & necessitate cogente; & referatur à Gratiano Can. 14. XXVI. q. 6., ubi quidem plerique canones de reconciliatione illâ, quâ publicè pœnitens communioni exteriorè solemniter restituitur, loquuntur; aded, ut hæc restitutio speciale reservatum ac functio ordinis Episcopalis sit; nihilominus nequidem occultè pœnitentibus dare pœnitentias & absolutionem potuerunt presbyteri, nisi ab Episcopo missi, vel ided, quia omnis eorum pro ecclesiâ actio dependit à nutu Episcopi, quarum sanè præcipua summique momenti erat dare pœnitentias, & remittere vel retinere peccata, requirens plurimum doctrinæ, prudentiæ, discrecionis, dexteritatis, & charitatis can. 1. in med. dist. 6. de pœnit. Aliam rationem suppeditat Conc. Trid. Sess. 14. cap. 7. quia natura & ratio iudicii illud exposcit, ut sententia IN SUBDITOS DUNTAXAT feratur, sine missione Episcopi autem presbyter nullum habet subditum. Unde Paschalis II. an. 1102. in can. 9. XVI q. 1. valdè mirabatur, quòd monachi & Abbates in Diœcesi Bononiensi absque proprii Episcopi licentiâ episcopalia jura & officia arroganter sibi vindicarent, videlicet pœnitentiam, remissionem peccatorum, reconciliationem &c.*

** Tridentinum Sess. 14. de Pœn. cap. 1. & 6. ex universorum Patrum consensu; cum nemo possit remittere peccata, nisi cui Christus per ministerium ordinantis dicit illud Joan. 20. v. 22.; non dicit autem hoc Diaconis. Confer *Reginonem* lib. 1. cap. 293. *Ut nullus alius præsumat pœnitentiam dare, vel confessionem audire, nisi Episcopus, vel presbyter...* Sicut enim sacrificium offerre non debent, nisi Episcopi & presbyteri, quibus claves regni cælestis traditæ sunt, sic nec pœnitentium iudicia usurpare alii debent. Nec obstat suprà laudatum Conc. Eliberitanum; cum aliud sit fideli communionem præstare, aliud pœnitentias dare, & remissionem peccati, quæ est potestas clavium, solis Episcopis vel presbyteris traditarum, ut ait Synodus Pictaviensis de an. 1280., abusum erroneum cap. 5. sub excommunicatione abrogans, qui in illâ diœcesi ex ignorantia inoleverat, ut diaconi confessiones audirent, & in foro pœnitentiaali absolvent. Istud autem concessit quoque *Reginonis*, sive *Trevirensis* Disciplina lib. cit. cap. 296, ut, si necessitas evenerit, ac presbyter non fuerit præsens, diaconus suscipiat pœnitentem ad sanctam Communionem.

*** Cap. 10. h. t., ubi Innoc. III. ad diversos Episcopos, & Abbates Cistercienses rescripsit: *Nova quedam sunt auribus nostris intimata, quòd Abbatissæ moniales pro-*

prias benedicunt; ipsarum quoque confessiones in criminibus audiant, & legentes Evangelium præsumunt publicè prædicare; cum igitur id absotum sit pariter & absurdum; mandamus, quatenus, ne id de cætero fiat, curetis firmiter inbibere; quia, licet beatissima Virgo Maria dignior & excellentior fuerit Apostolis univèrsis, non tamen illi, sed istis, Dominus claves regni cælorum commisit.

XXI. Ex presbyteratùs in eo, qui ad dandas pœnitentias mittitur, & præter hunc ordinem ipsius quoque missionis necessitate fluit nullitas absolutionis ex triplici defectu, tenente se ex parte ministri, videlicet 1.) defectu ordinis prædicti, * 2.) approbationis, ** 3.) jurisdictionis. ***

* Si quis non esset presbyter, communi tamen errore crederetur esse, hujus non valeret absolutio, obtentu principii juris civilis, ex l. Barbarius Philippus 3. ff. de off. prætor., huc applicandi, & desumpti ex eo axiomatis: error communis jus facit, vel hujus rectoris: si error communis adsit, respública ob utilitatem communem supplet defectum substantialem; nam humanior hæc regula locum quidem habet, tam in canonicis, quàm civilibus rebus, sed tunc demùm, si, quæ alicui deest potestas, ex factò solius reipublicæ vel ecclesiæ obtineri possit, qualis non est character duplex presbyteratùs, utpote qui principalitèr & immediatè à summo Sacerdote Christo, per ministerium Episcopi ordinante, accipi debet. Si quis autem verus presbyter, nondum tamen approbatus, vel jurisdictione instructus, communi errore talis esse crederetur, tum valeret hujus absolutiones; quia missio, quæ approbatione, & jurisdictionis datione absolvitur, est solius ecclesiæ factum, licet jure divino ad valorem requisitum.

** Lapsus est Honor. Tournelius, de Sacram. Pœnit. quæst. 10. art. 3. scribendo, Concilii quidem Lateranensis ætate approbationem distinctam fuisse à jurisdictione; cum ista à parochis, ita consentientibus Episcopis, daretur, illa verò ab Episcopis; at postea, præsertim verò à Concilio Tridentino, mutatam esse disciplinam, nec ampliùs jurisdictionem ab Episcopi approbatione distingui, sed eo ipso Episcopum conferre jurisdictionem, quo approbat. Lapsus est, inquam; licet enim regimini & jurisdictionis parochialis concessio, ab Episcopo facta, eo ipso sit approbatio pro tali parochiâ, proindeque stylo curiæ Romanæ vocetur specifica approbatio, Trevirensi commissio regendi, sive cura primaria; licet quoque confirmatio Abbatis aut Decani, collegialis, ruralis, se ipsâ hunc pro suo collegio, vel presbyterio, illum pro suo monasterio, restrictim approbet, ita, ut horum nullus indigeat ulteriore approbatione pro dandâ absolutione suis respectivè canonicis, clericis, & monachis; non tamen vice conversâ omnis approbatio est jurisdictionis datio: 1.) Quia ante Concilium Tridentinum per Clem. 2. §. ac deinde de Sepultur. ff. Prædicatores & Minores pro confessionali approbabantur à suis Superioribus regularibus; & nihilominùs, ut per Civitates ac Diœceses confessiones audire, pœnitentias imponere,

ponere, & absolutiones
Superiores suos Episcopos
na, gratis, & leviter
entia, prædictis fructibus
ditionem: quod si Præ
lans, tenebatur Superior
cusa verò, quo nulli da
dine potestatis illam gra
reform. cap. 15. Regula
sive in suis, sive in ali
habita, mox adire p
ria jurisdictione, per m
rorum quot annis appro
absolvet in vim solius
dictionem, sive subditi
radictionem, sed est d
jurisdictionem fori par

Additio. Dilucidat hoc p
peris S. Joannis Baptistæ
re, ut curent parochi
administratore statuar
suum jurisdictionis,
rem & tutorem præ
ritur, & hæredes aliam
usque ad festum S. Jo
missionem regendi à V
quam enim, quod de
speret, eamque Ordi
periculosum foret, a
etiam vicarium tantum
quandoque spirituali p
ceret parochiâ approbata
parochi substituerit, fun
alium idoneum, à Cap
max eò usque, donec
tuerit.

XIII. Approbatio confi
tum, vel incertum ten

* Hoc inest 1) confirmatio
Decretorum: 2.) per se

ponere, & absolutiones impertiri licitè ac liberè valerent, debebant idonei visi per Superiores suos Episcopis, Prælati, aut parochis presentari, atque ab his licentia, gratia, & beneplacitum peti, & cum gratiarum actione recipi: hæc ergò licentia, prædictis fratribus, domi suæ prius approbati, dat, præstitit tunc jurisdictionem: quòd si Prælati vel parochi aliquem de sibi præsentatis habere volebant, tenebatur Superior regularis, remoto illo vel subtracto, alium surrogare: casu verò, quo nulli dare licentiam voluissent, *extunc modò* eis Papa de plenitudine potestatis illam gratiosè concessit. 2) Per & post Tridentinum *Sess. 23. de reform. cap. 15.* Regulares non audient confessiones *secularium*, etiam Sacerdotum, siue in suis, siue in alienis ecclesiis, *sine Episcopi approbatione*; quin tamen, eà solà habità, mox audire possint, sed approbati ab Episcopo erit insuper necessària *jurisdictio*, per manum Superioris communicanda. 3.) Multitudo presbyterorum quot annis approbatur pro confessionali, nec tamen quispiam eorum validè absolvet in vim solius approbationis ejusmodi; sed querere juxta eam debet jurisdictionem, siue subditos, quos absolvat: igitur approbatio ex se non concedit jurisdictionem, sed est duntaxat *canonicum idoneitatis, & capacitatis ad recipiendam jurisdictionem fori penitentialis testimonium.* Vid. Ordin. Eccles. Trevir. tit 5. §. I.

Additio. Dilucidat hoc praxis Trevirensis, quâ parochi, qui supervixit primis vesperis S. Joannis Baptiste, hæredibus cedunt fructus totius anni illius, eo sub onere, ut curent parochiam administrari usque ad futuras primas vesperas: de hoc administratore statuitur in *Ordin. Archiep. cap. 2. §. 14.* ita: „ ad evitandum defectum jurisdictionis, ubi de valore Sacramenti agitur, ac sententiam probabiliorum rem & tutiorem praticari oportet, declaramus, ubi parochus iura annum moritur, & hæredes alium vicarium curatum pro administratione parochia suis impensis usque ad festum S. Joannis Baptiste proximum substituere tenentur, vicariam commissionem regendi à Vicariatu nostro generali in scriptis requiri debere; præterquam enim, quòd delegata jurisdictione capellani per mortem parochi concedendis exspirat, eamque Ordinarius regulariter non concedat, nec concessisse censetur, periculosum foret, ab hæredibus quoscunque approbatos, forsitan ad regimen etiam vicarium tantum hujus vel illius parochie minus habiles, cum dispendio quandoque spirituali parochianorum pro libitu assumi; ubi tamen vicarius, pro certâ parochiâ approbatus, & jurisdictione delegatâ præditus, ibidem post mortem parochi substituerit, fungi pergat officio vicarii, & in ejus defectu Decanus loci alium idoneum, à Capitulo approbatum, ob distantiam fortè notabilem, substituat ed usque, donec Vicariatu generali denunciari, ac congruè disponi poterit.

XXII. Approbatio consideratione temporis alia est perpetua, * alia ad certum, vel incertum tempus. **

* Hæc inest 1) confirmationi electorum ad dignitatem cum curâ, e. g. Abbatum, & Decanorum: 2.) per se loquendo etiam commissioni curæ primariæ, data cum investitu-

vestiturâ in parochiâ, vel alio beneficio curato: unde etiam in Diœcesi Trevirensi parochi territoriorum, Gallici, Lotharingici, & Luxemburgensis, approbationem semel acceptam non renovant; dum econtrâ parochi nostri, qui sunt de Trevirensi, & aliis Germanicis territoriis, quantumvis investiti, singulis trienniis illam renovare jubentur. Ordinatio Archiep. pro Consistorio Trevir. & Officialata Confluentino de an. 1719 tit. 5. §. 5. sic statuit: „ quando per Decanos rurales aut parochianos Vicariatui significabitur, quod unus vel alter pastor tepidam animarum curam habeat, studiis & prædicationi Verbi Divini se non applicet, & nullo suis commissis ovibus exemplo bono præluceat, poterit ad synodale examen denud vocari; cui conformiter plerumque pastoribus bonæ notæ, præsertim remotiorum locorum, & plurium annorum, sine novo examine extendi solet approbatio de triennio ad triennium. In visitationibus tamen Archiepiscopalibus potest visitator per cœtera quoque territoria extra ordinem ad examen vocare eum, qui sibi de neglecto studio, & ignorantia fide dignâ relatione denuntiatus est; inveniuntur enim interdum parochi, qui, cum in juniore ætate fuissent Theologi primi ordinis, succedentibus annis ferè obliterati sunt. Illud verò per totam hanc diœcesin viget, ut, quoties parochus quicumque novam accipit parochiam, toties novo representare se debeat examini, & quidem ad protocollum, coram Archiepiscopali Officiali, Assessore Secretario, & tribus Examinatoribus synodalibus. Supradicta Ordin. tit. 6. §. ult. junctâ innovatione Serenissimi de anno 1769. 3.) Perpetua est illa approbatio, quæ datur simpliciter; quia rescriptum gratia est, non expirans morte concedentis; & semel approbatus reprobari amplius non potest, nisi ex nova causâ, prout fert axioma DD. ex l. 12. ff. de Assessor., & l. 9. ff. de negot., quod verum est, etiam si per multos annos ab illâ diœcesi diverteret semel approbatus simpliciter, dummodò non per excommunicationem exierit.

** Ordinationes Archiep. Trevir. de an. 1719. cap. 2. §. 12. volunt cum approbandis ad excipiendas confessiones, seu curam subsidiariam, examen rigidum coram Vicario generali & Examinatoribus ad hoc specialiter deputatis institui, dignisque & habiles inventos admitti, ordinariè tamen cum certâ limitatione temporis ad biennium, seu triennium, ut interea in studiis & praxi se magis exerceant, ac ulterionem approbationem mereri valeant; nisi vita exemplaris, & excellens doctrina approbandorum eos ad revocationem usque approbati persuadeant. Sed praxis nostra ultra triennium neminem approbat, quanquam in aliis diœcesibus religiosi soleant approbati ad tempus incertum subsistentia suæ in illis. Quodsi quis approbatus esset sub clausulâ: usque ad revocationem nostram, non expiraret approbatio per mortem concedentis, cap. 7. de offic. & pot. jud. deleg., quia mori non est revocare: fecus erit in clausulâ: usque ad beneplacitum nostrum; cap. 5. de rescript. in 6., quia mors tollit omne beneplacitum personæ. l. 4. ff. locat.

XXIII. Consideratione personarum absolvendarum approbatio solet esse illimitata: excipe 1.) Moniales, * 2.) approbationem, quæ confirmationi, institutioni auctorizabili, seu commissioni regendi per se inest. **

* Ad

* Ad excipiendas hanc
§. 1. in 6., sed requiritur
regulari, sive seculari
diœcesis Ordinari, sive
Maji 1672, §. 4. de
personarum secularium
etiam confessiones mortali
approbatione; atque 2.
monasterii minime posse
3.) confessores extraco
munitatis confessiones p
approbationis hujusmo
probandas, quoties casu

** Qui alicujus monaste
ve vicariam loco par
bantur; sed approbat
sa limitata limitaram
form. cap. 15. sit benef
administrandum, quoc
part. 2. tit. 6. cap. 6.
refert, nempe, ut par
diant confessiones; sed
tinus (postea Benedicte
Concilio 3. Dec. an. 17
rochis aliene diœcesis p
quos alicujus, absque
ano, negare quoad a
ceti Trevirensi inferiore
peritur, ex natura app
vel administratione bene
vicium administratione
beneficium foret perp
hæcque nondum effluxit

XXIV. Intuitu peccatoru
tur approbatio ob cert
bi reservavit. *

* Tunc etiam non sufficit
tur; sed positivè requiritur
non tam rationem appro
Alexander VII. anno. 1

* Ad excipendas harum confessiones non sufficit approbatio generalis, arg. R. J. 81. in 6., sed requiritur in literis expressa hæc ampliatio: *etiam monialium, sive regularis, sive secularis presbyter approbetur, sive moniales sint exemptæ à jurisdictione Ordinarii, sive non.* Constit. Clementis X. ordine 7. *Superna magni 22. Maji 1670., §. 4. declarans, 1.) Regulares generaliter approbatos ab Episcopo ad personarum secularium confessiones audiendas, nequaquam censi approbatos ad audiendas confessiones monialium sibi subjectarum, sed egere quoad hoc speciali Episcopi approbatione; atque 2.) approbatos pro audiendis confessionibus monialium unius monasterii minime posse audire confessiones monialium alterius monasterii; itidemque 3.) confessores extraordinarios, semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad monialium confessiones pro unâ vice audiendas, haud posse expletâ deputatione in viam approbationis hujusmodi illarum confessiones audire, sed toties ab Episcopo esse approbandos, quoties casus deputationis contigerit.*

** Qui alicujus monasterii, collegii, parochiæ curam accipiunt, sive *primariam, sive vicariam* loco parochi primitivi, hi utique, juxta prædicta, eo ipso approbantur; sed approbatione *tantum limitatâ* ad fines suæ administrationis; cum causa limitata limitatum producat effectum; causa verò hæc ex Trid. Sess. 23. de Reform. cap. 15. *sit beneficium abbatiale, decanale, parochiale, proprio vel alieno nomine administrandum, quod se non extendit ultra locum beneficii.* Van Espen J. E. U. part. 2. tit. 6. cap. 6. à num. 6., ubi quarundam diocesium praxin contrariam refert, nempe, ut parochi ex licentiâ alterius vicini parochi in hujus parochiâ audiant confessiones; sed addit num. 10. alibi dubitari de valore. Refert P. Lambertinus (postea Benedictus XIV.) *Instit. Canon. 86. pag. 565., à S. Congregatione Concilii 3. Dec. an. 1707. ad questionem: au curati unius diocesis, vocati à parochis alienæ diocesis possunt in istâ audire confessiones, tam suorum subditorum, quam alienorum, absque licentiâ Episcopi, responsum fuisse, affirmativè quoad subditos, negativè quoad alios.* Id ipsam tenebitur quoad approbatos in archi-diocesi Trevirensi inferiore, si vellent in adjutorium confessionis assumi à parochis superioris, ex naturâ approbationis limitatæ. Denique is, qui unice ex obtentione vel administratione beneficii curati, approbationem habet, perditio beneficii, vel vicariâ administratione, perdit quoque suam approbationem, licet ipsa quoad beneficiatum foret perpetua, quoad regiminis vicarii compotem ad triennium, hæcque nondum effluxisset.

XXIV. Intuitu peccatorum, quæ deferuntur ad confessionale, limitatur approbatio ob certa peccata, quorum remissionem Episcopus sibi reservavit. *

* Tunc enim non sufficit approbatio generalis absque clausulâ: *non tamen à reservatis; sed positivè requiritur ista: etiam à casibus jurisdictioni nostræ reservatis, quæ non tam rationem approbationis, quàm concessionem jurisdictionis continent: unde Alexander VII. anno, 1665. damnavit hanc propositionem, ordine 12. Mendicantes*

in Diocesi Trevirensi
agens, approbationem
qui sunt de Trevirensi
triennum illam re-
Officialata Confes-
dos rurales nec pro-
epistolam auctoritate
applicet, & nullo
examen deinde curat;
remotionem locorum
robatio de trienno et
est visitator per curam
ni sibi de neglecto fu-
mitantur enim interdum
ordines, sacerdoti-
occurrit, ut, quo-
reprehensur se debent
Officiali, Alledore
Ordin. tit. 6. §. ut
est illi approbatio,
more conceden-
us, proinde
veram est, em-
pliciter, dan-

lino cum appro-
en regim coram
institui, digni-
ratione tempore ad
exercere, a ul-
ellu aliter ap-
vel precisi contra
religiosi soleant
approbatus et
approbatio per
non extirpare.
relaxat. in 6.,

atio solet esse
m, quæ confy-
di per se inest.
* Ad

cames possunt absolvere à casibus Episcopis reservatis, non obtentâ ad id Episcoporum facultate.

XXV. Equidem Clemens X. 22. Maji anno 1670. in constitutione: *Superna magni patrisfamilias* §. 4. inter approbandos Regulares voluit fieri *distinctionem*, ut aliorum approbatio non esset *limitata*, aliorum esset; * sed multi Episcopi istud discrimen non acceptârunt. **

* *Illos Religiosos, qui ad confessiones audiendas idonei generaliter reperti fuerint, ab Episcopis generaliter quoque & indistinctè, absque aliquâ limitatione temporis, certorumque locorum, aut generis personarum, in diœcesi propriâ admittendos esse, statuens; quoad ceteros verò, qui non ad eò idonei repertiuntur, si petierint se admitti, arbitrio Ordinariorum relinquens, ipsos cum limitatâ facultate, prout eisdem Ordinariis magis expedire videbitur, approbare & admittere.*

** Audiamus de super *Benedictum XIV.*, tunc adhuc *Prosperum Lambertinum*, & Archiep. Bononiensem, in sua *Institut.* 86. pag. 366. versic. *tertiò*, ubi, relatis Regularium fundamentis, & S. Congregationis Concilii sententiis, subjungit: *arsamen Clemens X aditum Episcopis reservavit, ut limitatas hujusmodi facultates Regularibus impertirent . . . & refert verbotenus distinctionem, quam fecit iste Papa, continuando: quam ob rem, cum hac doctrinæ virtutisque præstantia dignosci nequeat, nisi examen circa questiones Theologiae moralis institueretur, quod ita facile non est; ideo facultas TANTUM LIMITATA, tum secularibus, tum Regularibus presbyteris tradi consuevit, ita, ut magis idoneis AD ANNUM, cæteris autem AD MINUS TEMPORIS SPATIUM eadem facultas protrahatur: sic practicavit ipsemet *Benedictus XIV.* in suo Archiepiscopatu, declarans loc. cit., facultatem audiendæ confessionis certis limitibus à se conclusam esse, ita, UT ANNI SPATIUM NON EXCEDAT, eòque peracto sacerdos, tum regularis, tum secularis, illius prorogationem à nobis, inquit, petere teneatur: plura quare ibi.*

XXVI. Nullus ab hâc necessitate, præsentandi se *ad examen*, & obtinendæ *approbationis* Episcopalis, eximitur, *etiam Regularis*, quamquam sacrae paginae Doctor foret, aut Superior cujuscunque gradûs; neque enim, Piores, Rectores, aut Guardiani, imò nec Provinciales ipsi, ostendere possunt, se particulæ, *nullus*, quæ malignantis naturæ est, subtractos existere: imò, si qui etiam *Generales Ordinum* privilegii ope subtracti fuissent, cassavit hoc *Urbanus VIII.*

VIII, anno 1628.
lar. pag. 161.

* Equidem S. Pius V. bus 3. inter alia ordinari, qui cum licentia forum doctrinæ ambigimus salutaris, ab Episcopis: Romani præcrem Concilii Tridicularium præceptorum gularibus quorundam ventibus, etiam si sua licentiâ GRADUATILIBUS Ministris, sacCUNQUE Regulari ne vigore deparationis bus, etiam, quod il que speciali impetris confessiones audire pr quam quibus ambrosiam cem relatio sibi facta, quodque minus idoneo Superioribus præpositis e cul. Regular. tract. 6. & doctores sunt docti morali verò claudicant os, & sanum judicium solitariorum plebium si tione temperata sint: danti, solet remitti SI ILLIS VIDEBITU eodem discretio exhiber eo ipso autem nullus te bium subeundi examini

Aldio 1. Cum Innoc. X. Apostolicos, Episcopali infidelium, qui per regerent, Regulares Missionibus, curando, Te totidem ab illis accipere in facultatibus, quibus

VIII, anno 1628. Constit. *Cum sicut accepimus* 92. Tom. 4. Bul-
lar. pag. 161. *

* Equidem S. Pius V. anno 1567. in Bulla: *Etsi mendicantium*. §. In decisionibus 3. inter alia ordinaverat, ut *Lectores ex iisdem fratribus, & in Theologia graduati, qui cum licentiâ suorum Superiorum ad gradum admissi fuerint, cum de ipsorum doctrinâ ambigendum non sit, tam confessiones audituri, quàm prædicationis munus subituri, ab Episcopis minimè examinentur; sed idem Papa anno 1571. Constitutione: Romani pontificis §. 2. & 3. hoc sustulit, decernens & declarans, decretum Concilii Tridentini de approbatione Regularium, audiendis confessionibus secularium præpositorum, ab Episcopis faciendâ, observari debere etiam ab omnibus Regularibus quorumvis Ordinum, etiam mendicantium, etiam sub regulari disciplinâ viventibus, etiamsi sint **LECTORES**, aut in Theologiâ, etiam de Superiorum suorum licentiâ **GRADUATI** vel promovendi, vel à suis Magistris generalibus, vel provincialibus Ministris, secularium confessionibus audiendis expositi . . . inhibens **QUIBUSCUNQUE** Regularibus quorumvis Ordinum, etiam mendicantium, ut præfertur, ne vigore deputationis, & approbationis ab eisdem Magistris & Ministris Provincialibus, etiam, quod illarum occasione ab Ordinariis hucusque tolerari fuerint, absque speciali imposteriâ licentiâ & approbatione ab Ordinariis obtinendâ, secularium confessiones audire præsumant, decernens irritum & inane, si secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Movit Pontificem relatio sibi facta, præcedentis suæ declarationis vigore sacerdotes Regulares quandoque minus idoneos & inhabiles confessionibus secularium audiendis ab eorum Superioribus præpositos esse: addit Didacus ab Aragonâ, Cordiger, in Dilucidat. privileg. Regular. tract. 6. cap. 3. num. 3. istas rationes: tum, quia non omnes lectores & doctores sunt docti; tum etiam, quia multi in Theologiâ scholasticâ eminent, in morali verò claudicant; neque scientiam scholæ semper comitatur prudentia praxeos, & sanum iudicium naturale. Accedit, quod Episcopi inter sit explorare confessionum plebium suarum opiniones, utrum laxæ, strictæ, mediæ, & discretionis temperatæ sint: apud nos Lectoribus, actu docentibus, licet non sint graduati, solet remitti examen, dicente Tridentino: nisi ab Episcopis per examen, **SI ILLIS VIDEBITUR ESSE NECESSARIUM**, aut aliâ, idoneus iudicetur: eadem discretio exhibetur quoque Regularium primis per monasteria Superioribus; eo ipso autem nullius temporis, etiam immemorialis, valet præscriptio contra debitum subeundi examinis, si hoc prætenderet Episcopus.*

Additio I. Cum Innoc. XI. an. 1688. constituisset, fore in Angliâ tres Vicarios Apostolicos, Episcopali charactere insignitos cum titulis Ecclesiarum in partibus infidelium, qui per regiones hujus regni divisi catholicorum spirituale regimen gererent, Regulares Missionarii disputarunt ipsis necessitatem examinis & approbationis, cavendo, Tridentinum loqui de Episcopis Ordinariis: sed prævaluit, eosdem ab istis accipere debere prævio examine approbationem, utpotè positis cum ipsis facultatibus, quibus Ordinarii in suis civitatibus, & diocesis utuntur. Quæ

Congregationum Decreta firmavit auctoritas Apostolica per Brevia, *Imoc. XII.* 5. Nov. 1696. & *Benedicti XIV.* 2. Sept. 1745, ut refert ipse *lib. 9. de Synodo cap. 16. num. 8.*

Additio 2. Idem Pontifex loc. cit. refert, his per Tridentinum Concilium, & Constitutiones Sedis Apostolicæ ita decretis, accessisse opportunas declarationes dubiorum, quibus vexari non destitit *sententia textus, licet plana & aperta*, tum ipsius Concilii, tum prædictarum constitutionum; subsecutis acquiescentiis solemnibus, & agnitionibus Superiorum regularium Parisiis; procul dubio putavit illas, quas *G. Juenin Tract. de Sacram. dissert. 6. quest. 7. cap. 3. art. 3. cap. 1.* de anno 1633. per extensum habet, unâ cum proscriptiõne & revocatione propositionum, quas quidam Regulares docuerant in contrarium. Et huic legi paruerunt quoque, ut ut aliâs privilegiati præ cæteris, Patres S. J. Claud. *La Croix lib. 6. part. 2. num. 1576.* scribit de se & suis: „ non possumus audire secularium confessiones, „ ubi vis locorum, sed debemus prius esse approbati ab Ordinariis locorum, ubi auctus; & in num. seq. dat exceptiones aliquas privilegii Apostolici, *absolvendi quoscunque Christi fideles UNDECUNQUE venientes*; ut vix non putares, prædictum auctorem sentire, pro audiendis secularium, ad *templa Societatis undecunque venientium*, confessionibus Patres ejus non indigere approbatione Episcopi, secus, si velint *ubi vis locorum*. Sed bulla *Urbani VIII.* revocavit privilegia cæteris data quibusvis Ordinibus, etiam *Societati Jesu*, & certum est, quemcumque Regularem indigere approbatione Episcopali ad excipiendum confessiones secularium, etiam in Ecclesiis sui Ordinis.

Additio 3. Idem Claud. *La Croix* de ministro pœn. num. 1519. verè docet; illi regulares approbantur ab Episcopo, qui approbantur à Superioribus suis *EX SPECIALI GRATIA, VEL FACULTATE CONCESSA ab Episcopis*. Sed vix eam concedunt Episcopi, nisi fortè aliqui Patribus Societatis, utpote præsumptionem capacitatis pro se habentibus, simul atque domi reperuntur idonei ad confessionale. Quoniam verè hæc est specialis gratia, idèd revocari ad libitum potest. Eminentiſſimus glor. mem. Trevir. Archiepiscopus *Franciscus Georgius* circa annum 1750. præcepit, ut, quod prius non fiebat, Superior Patrum S. J. exhiberet nomina omnium Confessariorum domûs suæ, quorum unusquisque *personalem suam schedam* approbationis à Rmo Vicariatu generali Treviris, vel respectivè ab Officialaru Confluentiæ, recipiat: non solent examinari: approbantur ad triennium, non diutiùs: omnes accipiunt potestatem absolvendi à casibus reservatis, *delicto complis in materiâ venerèd, & percussione Clerici, semper exceptis*: sed tantum certi approbantur *pro certis quique monialibus*.

XXVII. Nec quisquam (extra necessitatis articulum) cæpere potest diffugium hujus requisiti, ex eo, quòd pœnitens 1.) mera peccata *venialia* confiteatur, aut 2.) *dubia*, * aut 3.) jam aliâs *clavibus subiecta*, obtentâ absolutione **.

* Quan-

* Quoniam enim liber-
jetis tamen clavium
clavium exercitio car-
rentibus, non mino-
clavibus, subiecta re ipsa

XXVIII. Quis autem Ep-
scopi? an pœnitent-
fessiones? R. Episcopi
probationum; e. g.
rensi sacramentales u-
confessiones excipere,
pœnitentiâ, in forma
absolvere, Verbum
quos spectat, licenti-

* Potest e. g. Archiepiscopus
Coloniensis, Leodiensis
dicationes in Trevirensi
approbati possunt audire
necesse, eos à venientibus
approbatio pro loco, sub
licet Regularis, pro An-
Coloniensis ad St. Mar-
Archiepiscopi istis pere-
fuerit assumptus.

Aditio 1. Quid autem
ad hujus solum Episcopi
a. Prospiciet sibi de vic-
ceps, ut loco eorum alte-
probationem & jurisdictionem
commemoratur, regularis a-
Principis esse hujus velut
ejus matrimonio, neque
extremam unctionem, si

Aditio 2. Curio castrensis
ur, ab Episcopo Princip-
les ejus audire, quoc-

* Quanquam enim liberum sit hujusmodi peccata clavibus subicere, vel non; subjectis tamen clavium virtutem applicare non potest, qui, defectu approbationis, clavium exercitio caret: ad hæc moderari conscientiis, *sola venialia*, aut *dubia* afferentibus, non minoris est aris, quam afferentibus *grossa*: utrum peccata, semel clavibus, subjecta re ipsâ extiterint remissa, nemo scit *cap. 16. de purg. can.*

XXVIII. Quis autem Episcopus dabit approbationem? an Episcopus *confessarii*? an *pœnitentis*? an *diœcesis*, in quâ volunt audiri confessiones? R. Episcopus *diœcesis*, in quâ; ut habent formulæ approbationum; e. g. Trevirensis: *ut in Archidiœcesi superiore Trevirensi sacramentales utriusque sexûs Christi fidelium, ad te venientium, confessiones excipere, eosdémque pœnitentes, injunctâ ipsis priûs salutari pœnitentiâ, in formâ ecclesiæ consuetâ, & foro duntaxat conscientiæ, absolvere, Verbum Dei prædicare, aliâque Sacramenta, de eorum, ad quos spectat, licentiâ, administrare liberè ac licitè possis.* *

* Potest e. g. Archiepiscopus Trevirensis pœrochos suæ diœcesis vicinos, Moguntinæ, Colonienfis, Leodientis, Merensis, diœcesium, approbare ad confessiones & prædicationes in Trevirensi; nec tamen est istorum Episcopus; confessarii Treviris approbati possunt audire pœnitentes ex alienis diœcesibus huc venientes, quin sit necesse, eos à venientium Episcopis esse approbatos: ergò necessaria tantùm est approbatio *pro loco, ubi*; nec ipsâ egreditur *limites loci, pro quo data est*; hinc, licet Regularis, pro Archidiœcesi Colonienfi approbatus, conducat Diœcesanos Colonienfes ad St. Mathiam Treviros, non valent tamen ejus absolutiones intra Archidiœcesim istis peregrinantibus datæ, nisi ab horum pœrochis eatenus *pro vicariis fuerit assumptus.*

Additio 1. Quid autem de confessario, seculari, regulari, alicujus Principis laici, ab hujus solum Episcopo approbato, si diversas diœceses peragranti comitetur? R. Prospiciet sibi de vicariâ commissione Episcopi vel parochi, cui subest Princeps, ut loco eorum alterutrius iter agat cum illo; aliàs sacerdos secularis & approbationem & jurisdictionem peret à quovis Episcopo, in ejus diœcesi Princeps commemoratur, *regularis* autem saltem quæret approbationem: dicere, *Confessarium Principis esse hujus velut parochum*, est commentari; neque enim potest assistere ejus matrimonio, neque infantes illius baptizare, nec ipsi porrigere viaticum, & extremam unctionem, sine licentiâ parochi aulæ.

Additio 2. Curio castrensis alicujus legionis, sive sit regularis, sive clericus presbyter, ab Episcopo Principis, cujus est legio, approbatus pro hæc curâ, potest milites ejus audire, quocumque veniat legio; quia est curatus cujusdam parochiæ

ambulantis; nec refert, quòd in demortuorum locum succedant, vel aliàs accedant novi milites, Episcopo, qui curionem approbavit, non subjecti; quia semper eadem est legio l. 76. ff. de judic. Curio talis absolvere poterit, tum vagos, tum aliarum legionum milites ad se venientes, non autem diœcesanos homines, sine approbatione Episcopi ejus loci, in quo commoratur; quanquam enim consuetudo ferat, ut diœcesanis liceat confiteri extra parochiam suam; non tamen adest mos aliquis, ut in parochiâ merè ambulante. Quod dictum de curione militis in castris, idem est de hybernis, ac præsidis; quia non æstivans tantùm parochia curionis est, sed etiam hybernans, & in præsidio consistens.

Additio 3. Regularis approbatus ab Episcopo, non solum in sua ecclesiâ, sed etiam per domos civium & incolarum, potest excipere confessiones sæcularium. *Benedictus XIV. lib. 9. de Syn. cap. 16. n. 9.*, ubi refert excessum ejusdam Episcopi, & moderamen S. Congreg. Concilii d. d. 14. Dec. 1658. Sed, quòd in ecclesiis alienis audire posset sine licentiâ Rectorum earum, hoc non fert secum approbatio, eisdemque succedens papalis jurisdictio, & est expressè contra *Clement. Dudum 2. de sepultur.*

CASUS CANONICUS.

Juris auditor, qui parùm studuit juribus, praxin utcumque subit, paulùm post judex factus, per juris imprudentiam citra dolum, plurimas fert sententias, quibus simplices rusticelli, putantes, jus sibi rectè dictum fuisse, acquiescunt: comperto demùm, quòd sententiæ illæ per imperitiam juris latæ fuerint, Q. An judex iste teneatur solummodò refarcire læsis damna ad modum princ. Inst. de oblig. quæ quasi ex delicto, in quantum nempè de eâ re æquum Religioni judicantis videbitur, an verò in solidum, tanquam ex vero delicto. R. Pro foro externo ad dictum modum, pro interno in solidum; sicut pro utroque Advocatus malè patrocians, Assessor erroneè suggerens judici, Medicus imperitè curans, Chyrurgus ineptè secans; imperitia enim culpæ annumeratur. l. 132. ff. de R. J.

EX